

Váš sprievodca liečbou Lucentisom (ranibizumab)

Cieľom tejto príručky je lepšie porozumieť liečbe Lucentisom pri poškodení zraku v dôsledku makulárneho edému po oklúzii žily sietnice (vetvovej RVO alebo kmeňovej RVO).

ČO JE LUCENTIS®?

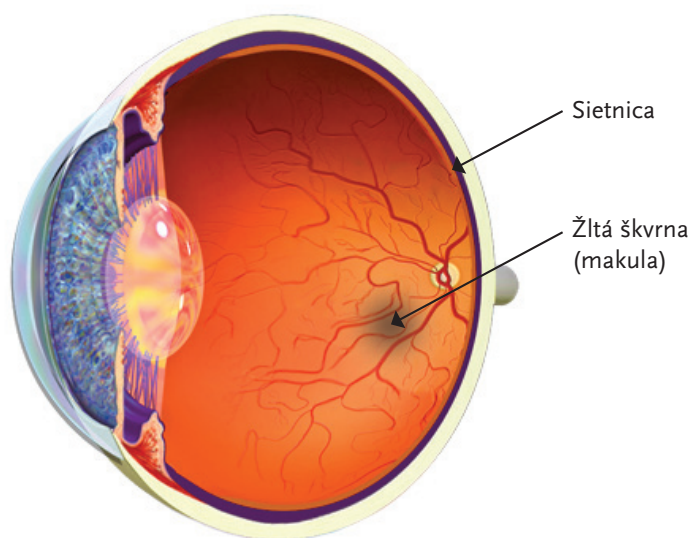
- Pri vetvovej alebo kmeňovej RVO je strata zraku prevažne dôsledkom poškodenia ciev, ktoré prepúšťajú tekutinu.¹ Avšak, strata zraku môže byť spôsobená aj rastom nových, abnormálnych ciev.¹
- Lucentis® špecificky rozpoznáva a zabraňuje rastu nových ciev v oku, a tak môže pomôcť zastaviť presakovanie a stratu zraku.²

1. Wong TY, Scott IU. *N Engl J Med.* 2010; 363(22): 2135-2144; 2. Ferrara N, *et al. Retina.* 2006; 26(8): 859-870.

PREČO MI BOL PREDPÍSANÝ LUCENTIS®?

RVO

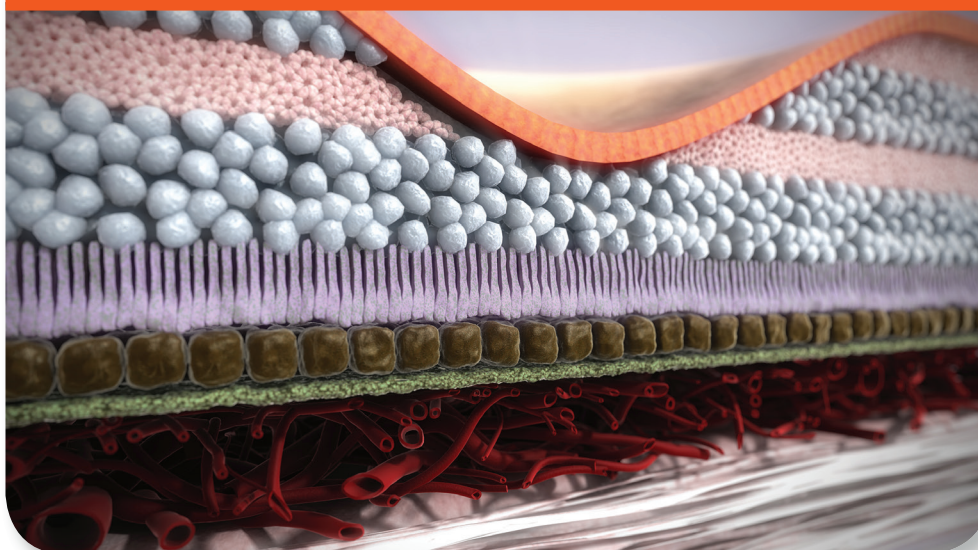
- RVO je ochorenie, ktoré postihuje žltú škvrnu (makulu)¹, časť sietnice v zadnej časti oka²
- Žltá škvrna alebo makula je oblasť sietnice, ktorá vám umožňuje vidieť ostro v strede zorného poľa²
- Upchatie retinálnej žily môže spôsobiť presakovanie tekutiny do sietnice a opuch makuly. Následne môže dôjsť ku poškodeniu sietnice a strate zraku.^{1,3}
- Poznáme dva typy RVO, kmeňovú a vetvovú, podľa typu ciev, ktorá je postihnutá:³
  - > vetvová RVO je častejšia ako kmeňová RVO⁴ a je spôsobená upchatím niektorej z vedľajších retinálnych žíl. Postihnutá je len tá časť sietnice, ktorá je touto žilou zásobovaná³;
  - > kmeňová RVO je spôsobené upchatím centrálnej žily sietnice. Vzhľadom k tomu, že je upchatá hlavná žila v oku, postihnutá je celá sietnica.³

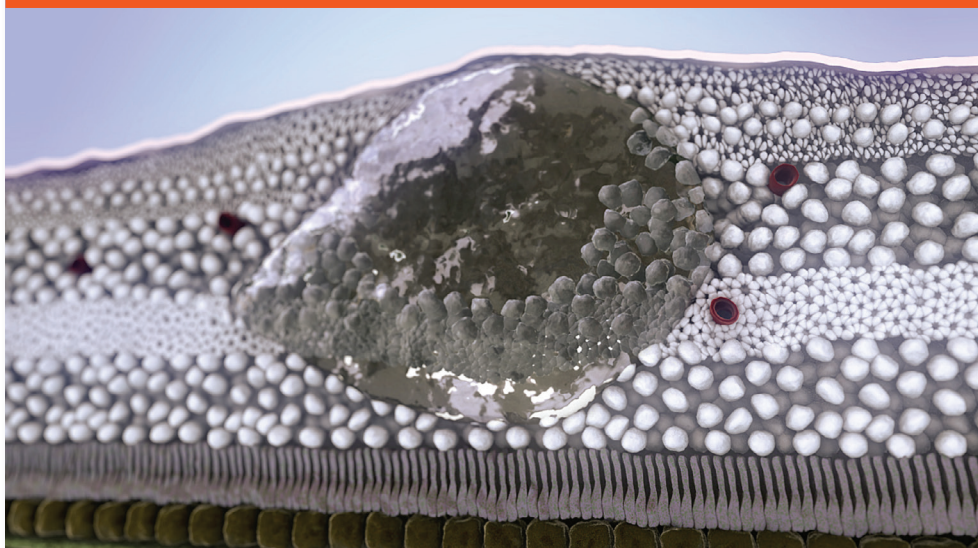
1. Wong TY, Scott IU. *N Engl J Med.* 2010; 363(22): 2135-2144; 2. Jager RD, et al. *N Engl J Med.* 2008; 358(24): 2606-2617; 3. Channa R, et al. *Clin Ophthalmol.* 2011; 5: 705-713; 4. Rogers S, et al. *Ophthalmology.* 2010; 117(2): 313-319.

Image: Blausen.com staff. "Blausen gallery 2014". *Wikiversity Journal of Medicine.* DOI:10.15347/wjm/2014.010. ISSN 20018762. (Own work) [CC-BY-3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0>)], via Wikimedia Commons. Available: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blausen_0312_DiabeticRetinopathy.png [accessed October 2016].

Zdravá sietnica

Sietnica poškodená v dôsledku RVO

Upchatie retinálnej žily spôsobuje presakovanie krvných ciev a hromadenie tekutiny

AKO SA DIAGNOSTIKUJÚ RETINÁLNE OCHORENIA?

- Existuje celý rad rôznych techník používaných na vyšetrenie oka. Tie môžu byť rozdelené do dvoch širokých kategórií v závislosti od toho, čo sa vyšetruje:¹
  - > funkcia očí: sem patria techniky posudzujúce videnie, napr. optotypy;
  - > štruktúra očí: tieto techniky skúmajú tkanivá oka, ich poškodenie alebo ochorenia.
- Rovnako ako štandardné testy (optotypy, vyšetrenie oka ručným prístrojom, atď.),^{1,2} používajú sa ďalšie doplňujúce techniky na vyšetrenie ciev a tkanív.²
- **Fluoresceínová angiografia** je technika používaná pre vizualizáciu ciev v zadnej časti oka^{1,3}
  - > lekár vám najskôr rozšíri zrenicu očnými kvapkami;
  - > potom vám pichne do ramena žlté farbivo (to spôsobí, že cievy budú pri určitom type svetla lepšie viditeľné);
  - > lekár urobí sériu fotografií.
- **Optická koherentná tomografia** je bežne používanou metódou, ktorej výsledkom sú prierezové obrazy zadnej časti oka²⁻⁴
  - > jedná sa o neinvazívnu techniku⁴, ktorá si vyžaduje, aby ste držali hlavu rovno a pozerali sa do prístroja; prístroj urobí detailné zábery vašej sietnice bez akéhokoľvek kontaktu s okom.

1. Lueck CJ, et al. *J Neurol Neurosurg Psychiatry*. 2004; 75(Suppl 4): iv2-iv11; 2. American Academy of Ophthalmology. Available: www.aao.org/Assets/dba38b76-3095-4360-8cb6-0oadab3aad68/635919125497230000/diabetic-retinopathy-ppp-pdf [accessed October 2016]; 3. Arias L, Mones J. AMD Book: Fluorescein angiography. Available: <http://www.amdbook.org/content/fluorescein-angiography-o> [accessed October 2016]; 4. Huang D, et al. *Science*. 1991; 254(5035): 1178-1181.

AKO SA LIEČBA LUCENTISOM PODÁVA?

- Lucentis® je injekcia do oka a aplikuje vám ju váš oftalmológ
- Je normálne pociťovať obavy z takejto injekcie, ale väčšina pacientov hovorí, že injekcia je bezbolestná a vyzerá horšie, ako v skutočnosti je.¹
  - > Väčšina pacientov tiež hovorí, že akékoľvek obavy z injekcie sa rozptýlia po prvom podaní¹

Čo sa bude diať počas návštevy lekára?

- V deň podania injekcie sa zdravotníci postarajú o to, aby ste sa cítili uvoľnene a pohodlne.
- Pred podaním Lucentisu informujte lekára, ak ste mali cievnu mozgovú príhodu alebo sa u vás vyskytli prechodné príznaky cievnej mozgovej príhody (slabosť alebo ochrnutie končatín alebo tváre, ťažkosti s rozprávaním alebo porozumením), aby mohol rozhodnúť, či je pre vás táto liečba najvhodnejšia.
- Lekára tiež informujte, ak užívate alebo ste nedávno užívali akékoľvek iné lieky, vrátane liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis.
- Lekár alebo sestra vám:
  - > prekryjú tvár a oblasť okolo oka špeciálnym rúškom;
  - > vyčistia oko a okolitú kožu;
  - > pridržia oko otvorené, aby ste nežmurkli;
  - > znecitlivia oko anestetikom, aby ste necítili bolesť.
- Lekár vám potom podá injekciu do očného bielka. Pri podávaní injekcie môžete cítiť mierny tlak.
- Je veľmi dôležité, aby ste lekárovi povedali, ak:
  - > máte infekciu oka;
  - > máte bolesť oka alebo začervenané oko;
  - > si myslíte, že by ste mohli mať alergiu na Lucentis® alebo na Betadine^{®†} (jód)

1. Thetford C, et al. *Br J Vis Impair.* 2013; 31(2): 89-101. †Betadine is a registered trademark of Mundipharma AG.

ČO SA STANE PO TOM, AKO DOSTANEM INJEKCIU LUCENTISU?

- Lekár vám urobí očné vyšetrenia, vrátane merania očného tlaku, aby si bol istý, že liečba prebehla v poriadku.
- Miesto na očnom bielku, do ktorého vám podali injekciu, bude pravdepodobne červené
  - > toto začervenanie je normálne a po niekoľkých dňoch vymizne;
  - > ak nebude ustupovať alebo sa zhorší, vyhľadajte svojho lekára.
- Možno budete vidieť niekoľko škvŕn alebo malé plávajúce čiastočky v zornom poli
  - > tieto škvŕny sú normálne a mali by sa po niekoľkých dňoch stratiť;
  - > ak nezmiznú alebo sa zhoršia, vyhľadajte svojho lekára.
- Pred podaním injekcie vám rozšíria očné zrenice, a preto môžete mať niekoľko hodín po podaní ťažkosti s videním
  - > nemali by ste šoférovať, kým sa vám videnie neupraví do normálu
- V týždni po podaní injekcie je veľmi dôležité, aby ste sledovali zmeny v oku alebo celkové telesné zmeny.
- V zriedkavých prípadoch injekcie do oka môžu spôsobiť infekciu.
- Obráťte sa čo najskôr na svojho lekára, ak spozorujete niektorý z nasledujúcich príznakov alebo prejavov v oku:
  - > bolesť;
  - > citlivosť na svetlo/slzenie;
  - > opuch viečka alebo iný opuch;
  - > zhoršujúce sa začervenanie;
  - > rozmazané, skreslené videnie alebo náhla strata videnia;
  - > záblesky svetla;
  - > plávajúce čiastočky, čierne škvŕny alebo farebné tiene v zornom poli;
  - > vysychanie povrchu oka.
- Obráťte sa na svojho lekára čo najskôr aj vtedy, ak spozorujete inú nežiaducu udalosť, ktorá nie je spomenutá v zozname.

Ako dlho budem potrebovať liečbu Lucentisom?

- Každý pacient je iný. Pokračovanie liečby Lucentisom budete potrebovať v závislosti od toho, ako sa bude meniť Váš zrak.
- Porozprávajte sa so svojim lekárom o výsledkoch liečby a povedzte mu o svojich pocitoch ohľadom liečby.
- Ak sa vám zrak hneď nezlepší, je dôležité, aby ste aj naďalej navštevovali svojho lekára v dohodnutých termínoch.
  - > Najlepší spôsob, ako si môžete udržiavať nezávislosť a chrániť zrak, je pravidelne navštevovať svojho lekára.
  - > Určite sa o dostupných možnostiach porozprávajte so svojim lekárom.
- Ak zvažujete ukončenie liečby Lucentisom, najskôr sa poraďte so svojim lekárom
- Opýtajte sa vášho lekára na akékoľvek ďalšie informácie týkajúce sa použitia tohto lieku.
- Dodržujte pokyny vášho lekára. Môžu sa líšiť od všeobecných údajov v tejto brožúre.

Váš lekár bude sledovať stav vášho oka a v závislosti od vašej reakcie na liečbu rozhodne, či a kedy budete potrebovať ďalšiu liečbu.

Vždy chodte na dohodnutú návštevu, ktorú vám lekár naplánuje.

Ak ste nemohli prísť na aplikáciu lieku Lucentis®, obráťte sa na svojho lekára čo najskôr.

Čo môžem urobiť pre zlepšenie svojho zraku?

- **Pravidelne si sledujte svoje videnie**
  - > Doma si robte poznámky o akýchkoľvek zmenách vo videní.
  - > Budte aktívny a obráťte sa na svojho lekára alebo sestru, ak si všimnete akékoľvek zmeny.
- **Vyrovnať sa so zmenami zraku môže byť náročné - je úplne v poriadku, ak potrebujete podporu**
  - > Porozprávate sa s rodinou a priateľmi o vašom stave a dajte im vedieť, ak máte ťažkosti s čítaním, orientáciou, užívaním liekov alebo pri domácich prácach.
  - > Ak nemáte rodinu alebo priateľov, ktorí by vám mohli pomôcť, poraďte sa s lekárom o možnosti asistenčných služieb.
- **Upravte svoj životný štýl**
  - > Mali by ste jesť vyváženú stravu, ktorá prospieva vášmu telu a celkovému zdravotnému stavu, čo je dobré aj pre vaše oči.¹
  - > Obmedzte príjem mastných potravín a potravín s vysokým obsahom cholesterolu. Predídete tak vytváraniu usadenín vo vašich cievach, ktoré spôsobujú ich zúženie.²
  - > Ak fajčíte, pokúste sa prestať – fajčenie môže poškodzovať cievy v oku a škodiť vašim očiam.³
  - > Pravidelne cvičte – dostatočná fyzická aktivita vám môže pomôcť udržať si ideálnu váhu a udržať cievny systém zdravý.²

1. Kadayifçilar S, et al. *Br J Ophthalmol*. 2001; 85(10): 1174-1178; 2. The Eye Disease Case-Control Study Group. *Arch Ophthalmol*. 1996; 114(5): 545-554; 3. Kolar P. *J Ophthalmol*. 2014; 2014: 724780.

Odložte si túto brožúru; možno si ju budete musieť prečítať znovu.

Ak máte akékoľvek ďalšie otázky, obráťte sa na svojho lekára.

Ak sa u vás vyskytnú akékoľvek príznaky, ktoré by mohli súvisieť s užívaním lieku Lucentis®, ale nie sú uvedené v tejto príručke, prosím, povedzte to svojmu lekárovi.

